

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.III.20.518/2014/8. szám

A Szegedi Ítéltábla a Karcagi Dr. Varga Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Varga László ügyvéd **jogi képviselő címe**) által képviselt **I.r. felperes neve, címe** I. rendű, **II.rendű felperes neve**, címeszám alatti lakos II. rendű, **III.rendű felperes neve**, címeIII. rendű, **IV.rendű felperes neve**, címeszám alatti lakos IV. rendű és **V.rendű felperes neve, címe** V. rendű felpereseknek – a **jogtanácsos neve** jogtanácsos által képviselt **I.rendű alperes neve**, címeszám alatti székhelyű I. rendű és a **jogtanácsos neve** jogtanácsos által képviselt **II.rendű alperes neve, székhelye** székhelyű II. rendű alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Szolnoki Törvényszék 2014. április 30-án kelt 11.P.21.284/2010/72. számú közbenső és részítélete ellen az I. rendű alperes által 74. sorszámon előterjesztett fellebbezésre tekintettel lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

K Ö Z B E N S Ő Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság közbenső és részítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a közbenső ítélet megfellebbezett rendelkezését **helybenhagyja**.

Kötelezi I. rendű alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg I., II. és V. rendű felpereseknek személyenként 30.000,- (Harmincezer) Ft másodfokú eljárási költséget.

A közbenső ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

A **város neve**, külterület **helyrajzi szám 1.**, valamint **helyrajzi szám 2.** helyrajzi számú szántó művelési ágú ingatlanok tulajdonosa és földhasználója az I. rendű felperes. A II. rendű felperes az ezzel szomszédos **helyrajzi szám 3.** helyrajzi számú mezőgazdasági ingatlan rész-tulajdonosa, azonban az egész ingatlant ő használja. A **város neve helyrajzi szám 4.** helyrajzi számú ingatlan tulajdonosa és földhasználója az V. rendű felperes, ezen ingatlanok az elsőfokú bíróság ítéletének tényállásában összefoglaló néven I. számú helyszíneként szerepelnek.

Ugyancsak a per tárgyát képezte a **helyrajzi szám 5.** helyrajzi szám alatti szántó művelési ágú ingatlan, melynek tulajdonosa az V. rendű felperes (II. számú helyszín), valamint a **helyrajzi szám 6.** és a **helyrajzi szám 7.** helyrajzi számú ingatlan, melyek tulajdonosa a III. rendű felperes, utóbbi ingatlan tényleges használója a IV. rendű felperes (III. számú helyszín).

Az I. számú helyszínhez tartozó ingatlanok mentén, azok észak-nyugati határmezsgyéjénél húzódik a 32. számú mezőgazdasági csatorna, mely a **Vízgazdálkodási Társulat neve** üzemeltetésében van. E csatorna feladata az érintett mezőgazdasági ingatlanokról a belvíz

elvezetése, illetve szükség esetén öntözésre is szolgál. Az I. számú helyszínhez tartozó ingatlanokról a csapadékvíz elvezetést az ingatlan tulajdonosok az 1970-es években létesített betonátereszek elhelyezésével, illetve a rézsű ideiglenes, alkalmi megbontásával oldották meg. Ezen ingatlanokon 2009-ig mezőgazdasági kárt okozó belvíz nem volt tapasztalható.

Az alperesek 2009. augusztus 14-én kötöttek építési vállalkozási szerződést, melyben I. rendű alperes megrendelőként, míg a II. rendű alperes – és az időközben II. rendű alperesbe beolvadás útján megszűnt harmadik cég, mint a **Konzorcium neve** Konzorcium tagjai – vállalkozóként vettek részt. Az építési szerződés tárgya a **főút száma** főút **város neve** községet elkerülő építési munkáinak megvalósítása volt. Az útépités a fenti három helyszínen fekvő mezőgazdasági ingatlanokat egyaránt érintette. Az I. számú helyszín az épülő elkerülő főút 141+500-142+500 km szelvényének nyomvonalába is beleesett, ezért e mezőgazdasági ingatlanok egy-egy keskeny sávját ki kellett sajátítani.

Az útépités megkezdését megelőzően, még 2007-ben a Nemzeti Közlekedési Hatóság Észak-alföldi Regionális Igazgatósága helyszíni szemlét szervezett, melyre az útépitéssel érintett ingatlanok tulajdonosait is meghívták. A helyszíni szemléről készített hivatalos feljegyzésben **város neve** Város Önkormányzatának alpolgármestere akként nyilatkozott, hogy: „Az eljárás során a gazdálkodók által szóban is felvetettek alapján kérjük a keresztező öntöző és lecsapoló árkok folyamatosságát átereszekkel biztosítani. Az útterületen tervezett kétoldali utak az öntözővíz eltérítését nem szolgálhatja”.

A Nemzeti Közlekedési Hatóság Észak-alföldi Regionális Igazgatóság az I. rendű alperesnek kiadott építési engedélyt 2008. február 6. napján kelt Ka/296/2/2008. számú határozatával kiegészítette és a 32. számú csatornára vonatkozó vagyionkezelői előírásokat adott mely szerint: „Az építés időtartama alatt folyamatosan biztosítani kell a maximális belvíz, illetve öntözővíz mennyiségének az átvezetését (átemelését) az építési területen. Az elégtelen átvezetési kapacitás miatt keletkező károkat a beruházónak meg kell téríteni”.

A Közép Tisza-vidéki Környezetvédelmi Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség 2009. január 19. napján 507-2/2009. számú határozattal adott ki I. rendű alperes, mint engedélyes részére vízjogi létesítési engedélyt. A határozatban környezetvédelmi előírásként (II/4. pontban) többek között szerepel, hogy „A belvíz elvezetésének illeszkednie kell a település területrendezési belvízvédelmi és belvíz rendezési tervéhez. A már meglévő rendszerhez kell igazítani a tárgyi művek csapadékvíz elvezetését”. A határozat 10. pontja előírta továbbá, hogy a tervezett út 141+350-142+500 km szakaszon az út jobb oldalán kialakuló szántó területek művelése elől elzárja a 32. számú csatornából eddig gyakorolt öntözési lehetőséget, ami hátrányosan érinti az ott gazdálkodók, I., II., és V. rendű felperesek feltételeit. Kérjük, e szakaszon az öntözés lehetőség biztosítását.

Az útépitési munkálatok tényleges kivitelezése 2010. márciusától kezdődött, először az út nyomvonalának humusz rétegét távolították el, ezt követően pedig az útalap építését végezték. A munkák ezen szakaszában, 2010. tavaszán a több éves átlaghoz képest mintegy kétszeres mennyiségű csapadék hullott le az adott régióban. Ennek következtében a talajvízszint megemelkedett, az I. számú helyszínhez tartozó ingatlanokról a csapadékvíz elfolyását az

Pf.III.20.518/2014/8. szám

épülő útalap megakadályozta, mivel az elzárta ezeket az ingatlanokat a 32. számú csatornától, így a csatorna irányába történő felszíni vízlevezetés a korábbi módon nem volt lehetséges. A csapadékvíz lefolyását nehezítette az épülő út nyomvonala mentén az I. számú helyszín ingatlanjainak határmezsgyéjén felhalmozott termőföld is, mely az útalap kialakítása során keletkezett.

A II. számú helyszínen lévő ingatlanról az útépités a belvíz elfolyását nem akadályozta meg, mivel az ingatlan jellemzően az úttal ellentétes irányban lejt.

A III. számú helyszínen lévő ingatlanokon az útépités során bérleti szerződés alapján földet depóztak le a kivitelezők. Ekkor az eredetileg bérelt területnél 1041 négyzetméterrel nagyobb helyszínt vettek igénybe, melyért utólag a II. rendű alperes külön bérleti díjat fizetett. Ezen helyszín ingatlanjainak vízvezetését elsősorban drén csövek biztosítják, melyek az ingatlanokról a **helyrajzi szám 8.** helyrajzi számú árokba vezetik a csapadékvizet. Ezen csatorna nyomvonalát azonban az útépités során megváltoztatták, így ennek építése alatt a III. számú helyszínről a talajvizet a befogadó csatornába nem tudták átszivattyúzni. A csatorna, átépítése nyomán már alkalmassá vált a fenti területek vízlevezetésére.

A felperesek mindhárom helyszínhez kapcsolódó ingatlanon 2010. júliusában helyszíni szemlét kezdeményeztek, melyről készült jegyzőkönyvek falugazdász hivatalos ellenjegyzésével rögzítik, hogy a területek belvíz alatt állnak, néhol 30 cm-es mélységben, az új út nyomvonalának építése miatt. A tábla végén lévő belvíz- és öntözőcsatornával való kapcsolat megszűnt (keresetlevél F.17-21. szám alatti mellékletei).

A felperesek jogi képviselőjük útján a kivitelező felé panasszal éltek, az egyeztetésről a II. rendű alperes képviselőjével közös írásbeli emlékeztetőt vettek fel. Ebben II. rendű alperes képviselője a panasszal érintett mezőgazdasági területek vízlevezetésének hiányáról nyilatkozott, annak ellenére, hogy állítása szerint a kivitelezés az engedélyezett és szakhatóságok által jóváhagyott terveknek megfelelően történt. Kitért továbbá arra is, hogy az elkerülő út építése által okozott esetleges belvízkárokat a tervezés és az engedélyeztetési eljárás időszakában nem mérték fel megfelelően (keresetlevél F/1**főút száma** melléklet, 2010. július 7-i emlékeztető).

A műút kivitelezésének eredményeként 2011. évtől a **főút száma** főút új nyomvonala mentén az I. számú helyszínhez tartozó ingatlanokról lefolyó csapadékvíz az úthoz készített szikkasztó árokba folyik, ez azonban jelenleg a szántóföldi területről lefolyó belvíz teljes elszikkasztására nem alkalmas, mivel az ároknak nincs megfelelő lejtése és egyik végén sincs bekötése a környező csatornarendszerekbe. Nagyobb mennyiségű csapadék esetén a talpárok talajvízzel telítődik.

A felperesek keresetükben az érintett ingatlanokon 2009-2010. valamint 2010-2011-es gazdasági években bekövetkezett belvíz helyzetre tekintettel terjesztettek elő kártérítési igényt az alperesekkel szemben. Előadták, hogy az útépités következtében az adott földrészletekről a belvizet a 32. számú csatornába nem tudták elvezetni. A területek belvíz érintettségét, és ezáltal a károk mértékét az ingatlanok mentén a kivitelező által felhalmozott föld is előidézte. Az alperesek tevékenységéhez kapcsolódóan hangsúlyozták, felróhatóságuk abban áll, hogy a 32-es csatornához létesített átkötéseket megrongálták, eltömítették, az útépités során a csapadékvíz elfolyást akadályozták és emiatt gyülemlett fel belvíz a mezőgazdasági

ingatlanokon, melyeken termés nem keletkezett, illetve ami termett, az betakaríthatatlan volt.

Az alperesek ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. I. rendű alperes vitatta a kereseti kérelem vele szembeni jogalapjának fennálltát. Előadta, hogy az út építtetőjeként a Magyar Állam javára és nevében járt el, ugyanakkor terhére a Ptk. 339. §-ában rögzítettek szerinti szerződésen kívüli kárfelelősséget megalapozó előfeltételek nem állapíthatók meg. Vitatta, hogy az útépités megkezdését megelőzően az I. számú helyszínhez tartozó ingatlanok csapadékvíz elvezetése megoldott volt és azt is, hogy az út építése a meglévő terepviszonyokat az ingatlanokra nézve kedvezőtlenül változtatta meg. Kérte figyelembe venni, hogy kötött talajú, agyagos területről van szó, melyen a belvíz rendszeresen megjelenik, annak elsikkadása, elvezetése mindig is problémát jelentett.

Hangsúlyozta, hogy részéről a felperesek irányában szükségtelen zavarás, jogellenes magatartás nem valósult meg.

A II. rendű alperes ugyancsak kérte a kereset elutasítását, arra hivatkozva, hogy elsősorban a kisajátított területeken depózta az útalapból kiemelt földet, az ott rendelkezésre álló területeken túl pedig csak igen kis mértékben vett igénybe egyéb földrésztleteket, ezek használatáért bérleti díjat fizetett. A termőföld elhelyezése az építési engedélynek megfelelően történt, jogellenesség nem valósult meg, így ezzel nem hozható összefüggésbe a felperesek által hivatkozott kár.

Az elsőfokú bíróság kiterjedt tanúbizonyítás, valamint szakértői vélemény beszerzése nyomán közbenső és részítéletet hozott, mellyel megállapította, hogy az I. rendű alperest kártérítési felelősség terheli, mivel a **város neve**, külterület – szakvélemény szerinti I. számú helyszínhez kapcsolódó – helyrajzi számok szerint pontosan megjelölt – felperesi ingatlanokon 2009-2010., valamint 2010-2011. gazdasági években a **főút száma** főút meghatározott kilométer szelvényének szakaszán végzett útépitési munkák kivitelezése miatt, a földekről történő csapadékvíz elvezetés nem volt lehetséges. A bíróság ezt meghaladóan a III., IV., illetve részben az V. rendű felperes keresetét a II. és III. helyszín ingatlanai vonatkozásában elutasította. Utóbbi rendelkezés fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett.

Az I. rendű alperes kártérítési felelősségét rögzítő közbenső ítélet indokaként a bíróság a perben rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megállapíthatónak találta, hogy az I. rendű alperes, mint a **főút száma** főút elkerülő szakaszának építtetője a szomszédos I. számú helyszínhez tartozó ingatlanokat használó I., II. és V. rendű felperest mezőgazdasági ingatlanjuk használatában szükségtelenül zavarta, a perbeli két gazdasági évben. A szükségtelen zavarással okozott szomszédjogi sérelem folytán kártérítési felelősséggel tartozik ezen felperesek irányában. Az út építtetőjével, I. rendű alperessel, mint kárt okozóval szemben a szükségtelen zavarásban megnyilvánuló jogellenes magatartásra tekintettel jogosultak a megjelölt felperesek kárigényük érvényesítésére. A bíróság a tanúvallomásokot értékelve megállapította, hogy a korábbi időszakban a 32-es csatorna rézsűjében elhelyezett betonátereszek révén az I. számú helyszín ingatlanjainak csapadékvíz elvezetése megoldott volt, a korábbi időszakban belvíz nem jelentkezett. A bíróság ítélezése alapjául fogadta el a per során beszerzett igazságügyi szakértői véleményt, mely a 2009. és 2011. évek közötti időszakban, a helyszínen készített fényképek, valamint helyszíni szemle tapasztalatai alapján igazolta az okozati összefüggést az útépités és az I. számú helyszín ingatlanjainak belvíz elöntése között. A bíróság álláspontja szerint, bár az útépités nyilvánvalóan közérdeket

szolgált, ugyanakkor annak következményeit nem lehet a felperesekre hárítani, különösen, ha az útépítéssel járó károsodások elháríthatók lettek volna, megfelelő átereszek tervezésével és megépítésével, melynek szükségességére az engedélyek és építkezés megkezdése előtt felvett jegyzőkönyvek egyaránt utalnak.

A közbenső ítélet ellen az I. rendű alperes terjesztett elő fellebbezést, kérve annak részbeni megváltoztatását és a kereset teljes egészében történő elutasítását. A fellebbezési álláspont szerint az elsőfokú bíróság közbenső ítéletének jogi feltételei nem állnak fenn, mivel a felpereseket ért kár bizonyítottsága kérdéses, ugyanakkor a közbenső ítéletnek a felperesi károsodás bekövetkezését kell megállapítania. Az érintett mezőgazdasági ingatlanokon a termésvesztés azonban nem igazolt, erre vonatkozóan külön bizonyítás lefolytatására nem is került sor. Felperesek azt sem bizonyították, hogy a perbeli ingatlanok egyáltalán bevetésre kerültek a perbeli időszakokban. Az I. rendű alperes a perben beszerzett igazságügyi szakértői véleményt aggályosnak és ellentmondásosnak minősítette. Kifogásolta, hogy a szakértő csak a peres feleket hallgatta meg az üggyel kapcsolatban, további lényeges információkat azonban nem szerzett be, I. rendű alperes különösen az érintett tervezők meghallgatását hiányolta. Nem találta elfogadhatónak, hogy az igazságügyi szakértő csupán szemrevételezéssel állapította meg az I. számú helyszínhez tartozó ingatlanok lejtési viszonyait, ezzel szemben kérte figyelembe venni a II. rendű alperes által készített geodéziai vázrajzot (59/A/21. szám alatt csatolt irat), mely állítása szerint megfelelően bizonyítja, hogy az igazságügyi szakvéleményben jelzett, az úttöltés felé való lejtés valójában nem áll fenn, hanem lényegében egy véletlenszerű domborzatú, egyértelmű terepviszonyokkal nem jellemezhető területről van szó, ahol kisebb-nagyobb kiemelkedések illetve mélyedések találhatók. A terület egységes lejtésiránnyal nem rendelkezik. Kétségsbe vonta továbbá a korábban létesített vízátereszek alkalmasságát a belvíz leengedésére. Megjegyezte, hogy mindössze két ilyet talált a helyszínen a szakértő, és azok is növényzettel benőtt, elhanyagolt állapotban voltak, jelenlegi állapotukban érdemi funkciót nem látnak el. I. rendű alperes hiányolta továbbá, hogy a szakértő nem mérte fel a megelőző évek belvízvédelmi intézkedéseit és az adott ingatlanok belvízzel való érintettségének korábbi általános tapasztalatait. I. rendű alperes fellebbezésében kitért továbbá arra, hogy a vízelvezetéssel kapcsolatos irányadó műszaki előírások elsősorban a közútról történő csapadékvíz elvezetésre vonatkoznak, a rendelkezések célja a közút védelme és biztonságossá tétele. Megjegyezte, jelen esetben az úttöltés irányába folyó csapadékvíz nem érinti az 5. számú főutat, ezt a II. rendű alperes által csatolt geodéziai felmérés egyértelműen alátámasztja. Összességként azt hangsúlyozta, hogy az I. számú helyszínen lévő ingatlanok már az útépítést megelőzően is egy belvízzel gyakran sújtott lefolyástalan területen voltak, melynek sem a természetes terepviszonyok, sem pedig az állítólagosan felperesek által korábban létesített vízelvezető átereszek nem oldották meg a belvíz mentesítését. Ebben a helyzetben a perbeli út létesítése nem okozott kedvezőtlenebb változást. Megjegyezte, hogy az út építőjének egyebekben nem feladata egy-egy nagyobb kiterjedésű szomszédos mezőgazdasági terület belvízmentesítésének teljes megoldása.

A felperesek fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú közbenső ítélet helyes indokok alapján történő helybenhagyására irányult.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság részítéletének jogerőre emelkedése nyomán, az I., II. és V. rendű felperesek

kártérítési keresetének jogalapját megállapító közbenső ítélettel szembeni I. rendű alperesi fellebbezésre tekintettel, a másodfokú eljárásnak tárgyát kizárólag az ún. I. számú helyszínhez kapcsolódó ingatlanok és az azokon a 2009-2011-es évek időszakában keletkezett mezőgazdasági károk megtérítése iránt előterjesztett felperesi kereset képezte. Az I. rendű alperes fellebbezésében továbbra is vitatta a felperesi követelés Ptk. 100. §-ára valamint a Ptk. 339. § (1) bekezdésére alapított jogcímét, valamint a kár bekövetkeztének tényét.

Az 1959. évi IV. törvény (rég. Ptk.) 100. §-a szerint a tulajdonos a dolog használata során köteles tartózkodni minden olyan magatartástól, amellyel másokat, különösen szomszédait szükségtelenül zavarná vagy amellyel jogai gyakorlását veszélyeztetné. Amennyiben a dologi jellegű szomszédjogi előírások megsértésével összefüggésben kár keletkezik, a károkozás relatív szerkezetű kárkötelmi viszonyt hoz létre a károkozó és a károsult között.

A szomszédjogi sérelemre alapított, a szükségtelen zavarástól való tartózkodás tilalmának megsértésével okozott károk megtérítése iránti követeléseket a szerződésen kívüli károkozásért való felelősségre vonatkozó általános szabályok szerint, a Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján kell elbírálni. Az előbbiekből következően a Ptk. 100. §-ában foglalt tilalom megsértése esetén kötelmi jogviszony – kártérítési jogviszony – keletkezik.

A szomszédjogi sérelem esetén kártérítési igény a szükségtelen zavarásban megnyilvánuló jogellenes magatartás tényleges tanúsítójával (például az építtető, üzemeltető), a károkozóval szemben is érvényesíthető (EBH 2006/1/1399., BDT 2012/12/209.).

Egységes tehát a bírói gyakorlat abban, hogy a szomszédjog Ptk. 100. §-a szerinti általános szabálya nemcsak a szomszéd, hanem bárki más szükségtelen zavarásától való tartózkodást, illetőleg bárki más jogainak veszélyeztetésétől való tartózkodást követel meg, ez alapján kártérítést nemcsak a létesítménnyel szomszédos, vagy annak közvetlen közelében lévő ingatlanok tulajdonosai igényelhetnek és nem kizárólag a szomszéd ingatlanok tulajdonosaitól (EBH 2009/2039. EBH 2009/1955.).

Nem vitatott tényállási elem, hogy az I. rendű alperes a Magyar Állam javára és nevében járt el a perbeli útépítés során, mint építtető. Az I. és II. rendű alperes közötti vállalkozási szerződés alapján az útszakasz földmunkáinak kivitelezésére a II. rendű alperes volt köteles, az I. rendű alperes, mint építtető pedig a kivitelezés során általa igénybe vett II. rendű alperesi közreműködőért a szomszédjog szabályainak megszegése esetén felelősséggel tartozik (Ptk. 315. §). Mindezekből következően a II. rendű alperes, amennyiben a kivitelezés során a felpereseknek kárt okozott, úgy az I. rendű alperes a szomszédjogi szabályok szerint a deliktualis kártérítési felelősség szabályainak megfelelően tartozik kártérítési felelősséggel (eBDT2009/2059.).

A Ptk. 100. §-ának alkalmazása során a tulajdonos és az őt zavaró személy eltérő érdekeinek összemérésére és egyeztetésére van szükség, melynek során a szükségképpen ellentétes érdekek kiegyenlítése mentén húzható meg a tulajdonos használati jogának korlátja. Ennek meghatározása az egyes esetek összes körülményeinek mérlegelése alapján történhet. Kétségtelen, hogy bizonyos mértékű józan emberi előrelátás mellett számítani kell, az ingatlan használatát befolyásoló zavarásra a tágabb értelemben vett „szomszéd” részéről, melyet mindenkinek el kell viselnie. A tűrési küszöb esetenként azonban eltérő a zavarás jellegétől, az érintett régió sajátosságaitól és a technikai fejlődés adott állásától függően.

A „szükséges” - vagyis az ésszerű tűrési határon belüli – illetőleg „szükségtelen” - tehát a tűrési határon túli – zavarás bekövetkeztét az érintettek jogos érdekeinek összemérése során

támpont, amelyhez képest a zavarás szükségessége vagy sürgőssége megállapítható és amelynek segítségével megállapítható, hogy mi a zavarásnak azon mértéke, amelyet a sérelmet szenvedett még tűrni tartozik.

Az I. számú helyszínen mezőgazdasági termeléssel foglalkozó I., II., V. rendű alperesek állították, hogy az útépités következtében földterületeikről 2009-2011. években a csapadékvíz elvezetésének akadályozása miatt a területeik belvízzel elöntötté váltak.

Az építkezéshez fűződő érdekek illetve a mezőgazdasági földterületek használóinak érdekei ütköztek tehát perbeli esetben. Az érdekek összevetéséből adódik, hogy a felperesek a közút létét, építését tűrni kötelesek, azonban azt már nem, hogy az építés során a csapadékvíz elvezetés akadályozása miatt területük akár csak időlegesen is mezőgazdasági művelésre alkalmatlanná váljék. A Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján a közbenső ítélettel érintett felpereseknek azt kellett bizonyítaniuk, hogy a kivitelezés során az I. rendű alperes felróható magatartása miatt – közreműködője révén, annak tevékenységével okozati összefüggésben – vált a földterületük belvizzé, káruk ez okból következett be.

A perbeli I. számú helyszínt használó I., II., V. rendű felperesek állították, hogy mezőgazdasági földterületeik művelése során a csapadékvíz elvezetést korábban a 32. számú csatorna felé tudták megoldani. Az útépités során az út nyomvonal kijelöléséből adódóan ez a lehetőségük azonban megszűnt.

A Ptk. 339. § (1) bekezdése szerint a kár bekövetkeztét, és az I. rendű alperes jogellenes magatartását, és az okozati összefüggést a felpereseknek kellett bizonyítani.

A kár bekövetkezésének tényét is vitató fellebbezési hivatkozás nem helytálló, az ítéletábra álláspontja szerint e körben a perbeli bizonyítékok a kár bekövetkeztét alátámasztják. Az ítéletábra a tényállás kiegészítéséhez szükséges, lényeges bizonyítéknak találta a keresetlevélhez F/17-21. sorszám alatt csatolt, falugazdász által ellenjegyzett helyszíni szemle jegyzőkönyvet, melyek az egyes felperesek név szerinti megjelölésével és a földterületek feltüntetésével pontosan rögzítette 2010. júliusi időszakra vonatkozóan a mezőgazdasági művelés alá vont ingatlanok belvíz elöntésének tényét, valamint azt is, hogy az adott mezőgazdasági tábla kapcsolata megszűnt a közeli belvíz és öntöző csatornával. Ez nyilvánvalóan a 32. számú csatornára vonatkozó jegyzőkönyvi megállapítás volt, a jegyzőkönyvek hitelességét és az abban bejegyzett tények fennálltát **falugazdász neve** falugazdász tanúvallomásában is megerősítette (25. szám jegyzőkönyv). A perbeli útszakasz építésének környezetében 2010. tavaszán jelentkező belvívelöntést és a mezőgazdasági területek beművelésének tényét az alperesi részről nem vitatott, a periratokhoz 14/A/8. sorszám alatt csatolt fényképfelvételek ugyancsak alátámasztják. A területek bevetettségét a perbeli időszakra nézve **személy neve**, a Vízgazdálkodási Társulat képviselője 31. sorszám alatti jegyzőkönyvben adott tanúvallomásában is kifejezetten megerősítette. Az ítéletábra ugyancsak a tényállás kiegészítés alapjául szolgálónak találta a 2010. július 7-én készült emlékeztetőben rögzített II. rendű alperesi nyilatkozatokat is. Ebben II. rendű alperesi képviselő a belvízkárok bekövetkeztét nem vitatta és emellett kifejezetten a tervezés, engedélyeztetés időszakában a nem körültekintő eljárásra utalt. Kitért továbbá arra is, hogy a panaszba foglalt mezőgazdasági területnek nincs vízelvezetése, ez helyszíni szemlén megállapítható volt.

Kártérítési kereset jogalapjának megállapításához tartozóan az I. rendű alperes jogellenes magatartása és az okozati összefüggés vizsgálata során lényeges bizonyítékul szolgált az

igazságügyi szakértői vélemény, valamint a mezőőrök tanúvallomása. Ezek egybevetett mérlegelése nyomán arra a helyes következtetésre jutott az elsőfokú bíróság is, hogy az I. számú helyszín mezőgazdasági ingatlanjainak vízelvezetése, korábban az ingatlanhasználók egyéni megoldásai révén, a 32. számú csatornába átereszt bekötések, illetve esetenkénti rézsűátvágások útján megoldott volt, ehhez képest az utépítés ezt a lehetőséget teljes mértékben megszüntette oly módon, hogy egyéb alternatív vízelvezetési megoldásról az építető, illetve közreműködője, a II. rendű alperes nem gondoskodott. Az I. rendű alperes részéről a felróhatóság abban áll, hogy a, tényállásban pontosan ismertetett építési engedély, valamint a vízjogi engedély előírásainak nem tett eleget, amikor közreműködője útján megváltoztatta az adott perbeli ingatlanok korábban kialakult belvízelvezetési lehetőségét anélkül, hogy erre egyéb más megoldást biztosított volna. Ez az építkezés időszakában fennállt, szükségtelen zavarást jelentett. Utóbb a szakértő helyszíni szemlélén megállapítható volt, hogy az adott útszakasz mellé létesített talpárok bizonyos mértékig megoldást jelent a belvíz elvezetéshez, ez azonban már nem jelen per tárgya.

Hangsúlyozandó, hogy kizárólag a felperesek által megjelölt két mezőgazdasági évre vonatkozóan, tehát elsősorban az utépítés időszakára nézve kellett vizsgálni a felperesi károk bekövetkeztét és azt, hogy ezek az I. rendű alperesnek felróható magatartással (mulasztással) okozati összefüggésben állnak. Az ítéletábra ennek bizonyítottóságát a kifejtettekre figyelemmel az elsőfokú bírósággal egyezően megállapíthatónak találta az I. számú helyszín esetében.

Nem helytálló az igazságügyi szakvéleménnyel kapcsolatos fellebbezési álláspont sem. A szakértő a rá vonatkozó eljárási szabályok szerint készítette el szakvéleményét. Külön tanúmeghallgatási kötelezettsége a szakértőnek nincsen, ugyanakkor nem hagyható figyelmen kívül, hogy a szakértő a teljes peranyag birtokában, annak ismeretében készítette szakvéleményét. A korábban bíróság által fogatosított tanúmeghallgatások jegyzőkönyveit ismerve vizsgálta az ügyet, helyszíni szemlét tartott, ezt jelentős mennyiségű fényképpel dokumentálta is, és azokat összehasonlította a felperesek által készített perbeli időszakra vonatkozó fényképfelvételekkel. Mindezek alapján a szakvélemény nem tekinthető aggályosnak, az hitelt érdemlő bizonyítékkul szolgál a perbeli jogvita eldöntéséhez. Az adott terület lejtésirányát a szakértő nem kizárólag szemrevételezéssel, hanem a szakvéleményhez beszerzett és mellékletként csatolt szintvonalterkép alapján, továbbá a rendelkezésre álló más perbeli bizonyítékok egybevetésével határozta meg. Az ezzel kapcsolatos szakértői megállapítást, mely szerint az adott terület alapvetően a 32. számú csatorna felé lejtett, a perbeli időszakban, nem dönti meg az 59/A/21. sorszám alatt csatolt magánszakvélemény, illetve az ahhoz kapcsolódó geodéziai rajz. Ezzel kapcsolatban megjegyzi az ítéletábra, hogy utóbbi pontos tanulmányozása esetén megállapítható, hogy a lejtésirányok valamennyi mezőgazdasági ingatlan csatorna felé eső, észak-nyugati felén a csatorna irányába mutatnak, míg a területek dél-keleti oldalán négy magasabb pont határolható körül, ugyanakkor a dél-nyugati, valamint dél-keleti határmezsgyén valamennyi szintvonal ugyancsak a csatorna irányába mutat. Ebből az következik, hogy ezen irányokban a belvízelvezetés semmiképp sem megoldott az ingatlanokról. Az északnyugat-délkeleti tájolású, trapéz alakú ingatlanok felületének túlnyomó részén a lejtés észak-nyugati irányú, egyenesen a főút, illetve a 32.

számú csatorna felé lejt. Megjegyzendő még, hogy a geodéziai térkép 2013-as terepviszonyokat mutat, az utépítést követően bizonyos mértékig nyilvánvalóan megváltozott lejtési illetve terephelyzetek alakulhattak ki az utépítést megelőző eredeti viszonyokhoz képest. A perbeli jogvita elbírálásához tehát az ítéletábra álláspontja szerint is az igazságügyi szakértői vélemény szolgál

alapvető bizonyítékul, mely nem kizárólag helyszíni szemlén történő szemrevételezéssel, hanem a per valamennyi további adatával együtt értékelendő.

Ez alapján megállapítható, hogy a közbenső ítélet tárgyát képező felperesi ingatlanok vízelvezetése korábban a 32. számú csatorna irányában volt megoldható, melyet az építési engedélyben, valamint a vízjogi engedélyben előírtaktól eltérően az útépités 2009. és 2011. év közötti időszakban már nem tett lehetővé. Hangsúlyozandó, hogy az építési engedély is közvetlenül az I. rendű alperesi beruházóra telepítette a kárfelelősséget a belvíz károk esetén, mindezekből következően az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg I. rendű alperes kártérítési felelősségét 2009., 2011. közötti időszakra nézve, az I., II. és V. rendű felperesek közbenső ítéletben megjelölt ingatlanjainak károsodása miatt.

Az ítéletérték ezéért a közbenső ítéletet annak helyes indokai alapján a tényállás említett kiegészítései mellett a Pp. 253. § (2) bekezdésre történő hivatkozással helybenhagyta.

A kártérítési igény összecszerúsége tárgyában folytatódó perben a felperesekre hárul a bizonyítási teher, a kár pontos összecszerúségének meghatározását illetően. A folytatódó eljárás során ennek megfelelően kell majd a felpereseknek okirati bizonyítékokkal és egyéb módon bizonyítaniuk, hogy pontosan milyen nagyságrendű földterületek, milyen művelés alatt álltak, amikor belvízkár érte azokat, és milyen mértékben tudtak kárenyhítési kötelezettségeiknek eleget tenni, illetve térült-e meg káruk más irányból, figyelemmel a vis maior kárbejelentési jegyzőkönyvek felvételének céljára.

Az alaptalanul fellebbező I. rendű alperes a jogi képviselővel eljáró és fellebbezési ellenkérelmet előterjesztő I., II. és V. rendű felperesek másodfokú eljárási költségének megtérítésére köteles (Pp.78. § (1) bekezdés). Az ügyvédi munkadíj összegét az ítéletérték a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3), (5) bekezdései alapján állapította meg, figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság (Kúria) 4/2009. (XII. 14.) PK vélemény II/1. pontjára.

S z e g e d, 2015. február 19. napján

Dr. Gaálné dr. Jobbágy Ildikó sk.
a tanács elnöke

. Dobler László sk.
előadó bíró

Dr. Béri András sk.
táblabíró

A kiadmány hitelél:

Tőkéné Terhes Ildikó
tisztviselő